

לימודי התואר השני, החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם, אוניברסיטת תל אביב

התוכנית ללימודי סביבה, חברה ותכנון

במתכונת 'לימודי ליבה' המותאמת לדרישות הרישום בפנקס המתכננים של איגוד המתכננים

"סביבה חברה ותכנון" הינה תכנית לימודים לתואר השני המאושרת על ידי המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג) ומצוינת בתעודת הגמר

יועצי התכנית:

ראש התכנית ללימודי סביבה חברה ותכנון: פרופ' יצחק אומר omery@post.tau.ac.il
יועצת התכנית במתכונת 'לימודי ליבה': פרופ' טובי פנסטר tobiws@post.tau.ac.il

קורסי הלימוד עוסקים בנושאים מגוונים ואקטואליים לעשייה התכנונית כגון: עיצוב והתחדשות עירונית, תחבורה וניידות, עבודה עם קהילות וצדק חברתי, צדק סביבתי, דינמיקה של מערכות עירוניות, התנהגות וקוגניציה מרחבית, אפידמיולוגיה סביבתית, תיאוריה ופרקטיקה בתכנון עירוני, תכנון אזורי ותכנון אקלימי-סביבתי. נושאים אלה משולבים עם לימודים מתקדמים במערכות מידע גיאוגרפיות, במודלים גיאוגרפיים, בניתוח מערכות עירוניות, בחוק התכנון והבניה, בבניית מדיניות לקידום תחבורה בת קיימא, ועוד.

הדגש מושם על רכישת מיומנויות באופן יצירתי וחדשני תוך הכרה ושימוש בכלים מחקריים ויישומיים בתחום התכנון העירוני, שהינם מהמתקדמים ביותר בעולם ושחלקם פותח על ידי סגל החוג.

התכנית מתאימה לגיאוגרפים, מתכננים, אדריכלים, סוציולוגים, כלכלנים, משפטנים, למועמדים בעלי רקע בתחום הסביבה ועוד, אשר עוסקים במקצועות התכנון, ממשל וסביבה, או לבעלי מקצועות אחרים המעוניינים לרכוש ידע ומיומנויות לעיסוק ומחקר בתחומים אלו.

התכנית מציעה לסטודנטים אפשרויות לימוד והתנסות בתכנון עירוני ואזורי מפרספקטיבה בין תחומית תוך שימת דגש על שילוב בין תיאוריה ופרקטיקה תכנונית, שימוש בשיטות איכותניות וכמותיות ובכלים מתקדמים, ובכלל זה כאלה המבוססים על טכנולוגיית המידע הגיאוגרפי. כל זאת במטרה להעניק את בסיס הידע המתקדם ביותר הנדרש למתכנן הן בהיבט התיאורטי-מתודולוגי-מחקרי והן בהיבט היישומי. תכנית הלימודים כוללת 44 ש"ס (כולל השלמות בלימודי תכנון ומערכות מידע גיאוגרפיות).

בוגרי החוג משולבים בעבודה במגוון תחומי התכנון במשרדים פרטיים, ברשויות מקומיות, במשרדי ממשלה שונים, בגופים ציבוריים, עמותות סביבתיות וכיועצים עצמאים.

תכנית הלימודים נבנתה בתיאום עם איגוד המתכננים, כפי שפורט במסמך 'לימודי ליבה' שאושר על ידי האיגוד באוקטובר 2014. הסטודנטים הלומדים במסגרתה יכולים להירשם לאיגוד המתכננים במעמד חבר-סטודנט כבר עם תחילת הלימודים. עם סיום לימודי התואר השני הם יכולים להירשם כחברים באיגוד המתכננים.

כמו כן, איגוד המתכננים מקדם יוזמה לרישום בוגרי מסגרת לימודית זו בפנקס המתכננים של האיגוד (בשונה מרישום לאיגוד המתכננים) עם קבלת התואר ולאחר שהשלימו קורסים המהווים מבחינת איגוד המתכננים את 'לימודי הליבה'. הליך זה של רישום בפנקס המתכננים הינו בשלבים מתקדמים של הסדרה.

לימודי השלמה (12 ש"ס)

- מבוא פיזי: מבוא למדעי כדור-הארץ או מבוא לאקלים (4 ש"ס)
- מבוא לסביבת האדם: מרחב מקום וסביבה (4 ש"ס)
- שיטות מחקר כמותיות (2 ש"ס) (שמאים פטורים מקורס זה)
- גיאואינפורמטיקה - מערכות מידע גיאוגרפיות (ממ"ג א') (2 ש"ס)

שיעורי חובה (12 ש"ס)

- זרמים מתודולוגיים בגיאוגרפיה - 2 ש"ס
- שיטות מחקר כמותיות מתקדמות - 2 ש"ס
- שיטות מחקר איכותניות מתקדמות - 2 ש"ס
- חוקי תכנון ובניה: היבטים משפטיים וכלכליים - 2 ש"ס
- תכנון עירוני ותכנון מרחבי בישראל - 4 ש"ס (קורסים מתואר ראשון המוכרים לתואר השני אם נלמדו קורסים אלה במסגרת התואר הראשון, יש להשלים 4 ש"ס מהתכנית)

שיעורי ליבה (8 ש"ס)

- מיועדים להעניק תשתית תיאורטית משותפת לכל תלמידי התכנית ועוסקים בנושאים כגון התפתחות המחשבה התכנונית, תיאוריות בתכנון, גישות עדכניות של תכנון עירוני ודילמות תפיסתיות בתחום. יש לבחור קורסים בהיקף של 8 ש"ס (לפחות) מתוך הרשימה להלן:
- ויכוחים ותיאוריות מתקדמות בתכנון - 2 ש"ס
- ניידות תחבורה וקיימות - 2 ש"ס
- תיאוריות בתכנון ועיצוב עירוני - 2 ש"ס
- התנהגות מרחבית בסביבה עירונית - 2 ש"ס
- עקרונות בתכנון תואם אקלים וסביבה - 2 ש"ס
- אתגרים תכנוניים: הדינמיקה בין העיר לתעשייה בתחילת המאה ה-21 - 2 ש"ס
- מערכות עירוניות - 2 ש"ס (לא יינתן בשנת הלימודים תשע"ו)
- תאוריות ומתודולוגיות תכנון למתקדמים - 2 ש"ס (לא יינתן בשנת הלימודים תשע"ו)

שיעורי מתודולוגיה ומיומנות (4 ש"ס)

- עוסקים במתודולוגיה ושיטות של חקירת הסביבה, החברה ותהליך התכנון ויחסי הגומלין ביניהם, מנקודת מבט כמותית-סטטיסטית ואיכותנית-פנומנולוגית. יש לבחור קורסים בהיקף של 4 ש"ס (לפחות) מתוך הרשימה להלן:
- אוטופיה כמתודולוגיית חשיבה ותכנון - 4 ש"ס
- תרחישים לתחבורה וניידות בעתיד - 2 ש"ס
- תיאוריה ופרקטיקה בחישה מרחוק של הסביבה - 2 ש"ס
- מערכות מידע גיאוגרפיות מתקדמות (ממ"ג ב') - 4 ש"ס (קורס מתואר ראשון המוכר לתואר שני)
- היבטים תיאורטיים ויישומיים של הקמת מערכות מידע גיאוגרפיות - 2 ש"ס
- ניתוח טופולוגי של מערכת גיאוגרפית - 2 ש"ס
- סדנה בתכנון אקלימי סביבתי - 2 ש"ס

פרויקטים יישומיים (8 ש"ס)

- משלבים את החומר הנלמד בעבודת צוות שעניינה טיפול מעשי בבעיה תכנונית בהיבט הסביבתי-חברתי ואינטגרציה של הנושאים התאורטיים והמתודולוגיים שנלמדו במסגרת התכנית על מנת להתנסות בתכנון רב-תחומי ובתכנון יוזם. יש לבחור 2 פרויקטים בהיקף של 8 ש"ס (לפחות) פרויקטים יישומיים נוספים יכולים להיחשב גם כשיעורי בחירה.
- פרויקט יישומי: מסלולים בהתחדשות עירונית - 4 ש"ס
- פרויקט יישומי: בניית חבילת מדיניות לקידום תחבורה בת קיימא - 4 ש"ס
- פרויקט יישומי: צמיחת אזורי תפקוד בעיר - 4 ש"ס
- פרויקט יישומי: תכנון, דיור וצדק חברתי - 4 ש"ס
- פרויקט יישומי: תכנון עם קהילות - עבר, הווה, עתיד - 4 ש"ס (לא יינתן בשנת הלימודים תשע"ו)

שיעורי בחירה והתמחות

(להשלמת מכסת השעות לתואר בהתאם למסלול הלימודים, עם עבודת גמר או ללא עבודת גמר) ניתן לבחור מכלל רשימת הקורסים לתואר שני בחוג ובכלל זה קורסי ליבה ומתודולוגיה נוספים וכן קורסים מחוגים אחרים (באישור ועדת הוראה ובהתאם לנהלים).

סמינריון: תלמידי המסלול עם עבודת גמר מחויבים בסמינריון אחד ותלמידים במסלול ללא עבודת

גמר, מחויבים בשני סמינריונים. הקורסים במסגרתם ניתן להגיש עבודות סמינריון מוגדרים כש"ס (שיעור וסמינריון). אין להגיש שני סמינריונים אצל אותו מרצה.

מסלול עם עבודת גמר	מסלול ללא עבודת גמר
לימודי השלמה	12 ש"ס
שיעורי חובה	12 ש"ס
שיעורי ליבה	8 ש"ס
שיעורי מתודולוגיה ומיומנות	4 ש"ס
פרויקטים יישומיים	8 ש"ס
עבודת תזה	(4 ש"ס)
סה"כ (כולל השלמות)	12+32 ש"ס

על לימודי התואר השני בחוג:

<http://humanities.tau.ac.il/yedion/15-16/groups/geography/ma>

לרשימת הקורסים, מועדם ופירוט הסילבוסים:

<http://humanities.tau.ac.il/yedion/15-16/groups/geography/course#title=16166>